

**OKUL KÜTÜPHANESİ VE NİTELİKLİ KÜTÜPHANE
KULLANIMI SAĞLAYAN BİR PROGRAM:
ULUSLARARASI BAKALORYA DİPLOMA PROGRAMI**

**Namık Kemal Demir
2010**

Sunum İçeriđi

- Genel Bilgiler
- Mevcut Eğitim Sistemi
- Okul Kütüphanesi
- Okul Kütüphanesinin Yapısı
- Mevcut Eğitim Sistemi İçinde Okul Kütüphanesinin Durumu
- Uluslararası Bakalorya
- Uluslararası Bakalorya Diploma Programı
- UBDP'de Okul Kütüphanesinin Yeri ve Durumu
- Sonuçlar

Giriş

- Yeni bir yüzyıl ve hızla değişen dünya,
- Kurumların bu hızlı değişimde varlıklarını ve gelişmelerini sürdürmesi,
- Nitelikli insan yetiştirme,
- Geleneksel eğitim anlayışının günümüz ve geleceğin gereksinimlerine yanıt vermemesi,
- Küreselleşme, Avrupa Birliği,
- Sorulması gereken işgücünün ne kadar eğitilmiş olduğu ve Küreselleşmiş dünyada ne kadar rekabet edebileceğidir

Genel Olarak;

Eğitim sisteminin;

- öğrenmeyi öğrenen,
- bilgi üretip yayabilen,
- araştıran, sorgulayan, eleştirel bakabilen,
- ulusal ve evrensel deęerleri uzlařtırabilen,
- vizyonu olan, stratejik düşünebilen

bireyler yetiřtirecek yapıda örgütlenmesi gerekmektedir.

Durum bu iken Türkiye’de eğitim sisteminin önemli sorunları vardır .

Türkiye'de Eğitim Sistemindeki Sorunlar

Bu sorunlardaki ortak noktalar aşağıdaki gibi sıralanabilir;

- Bilgi yüklemeye dayalı ve ezberci,
- Araç olmaktan çok amaç olmuş değerlendirme sistemi,
- Gerçek hayatla örtüşmeyen, hayata hazırlamayan,
- Eleştirel düşünme becerisi ile, kendini ifade etme becerisini kazandırmayan, sorgulayıcı değil söyleneni kabul etmeyi içeren, ülke ve dünya sorunlarına ilgisiz, duyarsız bireyler yetiştiren,
- Yetersiz ders materyalleri, öğretim yöntemleri ve öğrenme-öğretme etkinlikleri öğrencilere uygun olmayan bir sistem
- Farklı ilgi, yetenek ve kapasitelerine göre ayırmayan, geldikleri çevrenin sosyo-kültürel ve sosyo-ekonomik yapılanması, geleceğe bakıştaki belirsizlikler ve mevcut okul ortamlarının yetersizlikleri.

Çözüm Arayışları

- Okullar, bilgilerin ezberletilmesi üzerinde odaklaşmaktan vazgeçip bilginin nasıl bulunacağı ve nasıl kullanılacağı üzerinde daha çok vurgu yapması gerekmektedir.
- Türkiye’de devlet okullarının kalite ve niteliğinin düşmekte olduğu, bu okullarda eğitim ve öğretimin giderek etkisizleştiği, öğrencinin, çevrenin ve velinin beklentilerini karşılamaktan uzaklaştığı sıklıkla dile getirilen sorunlar arasındadır

Okul kütüphanesi: Tanım

İlkokul ile her düzey ve türdeki orta dereceli öğretim kuruluşunda oluşan; gerek eğitim'in temel ilke ve amaçları gerekse okul'un özel olarak yöneldiği amaçların gerçekleşmesine yardımcı; Okul eğitimi'nin önce fırsat eşitliği içinde bütünlük ve gelişen bir içerik kazanarak yürümesi, sonra da eğitim'in yaşam boyu sürecek bir kişisel etkinliğe dönüşmesini sağlamakla yükümlü, hizmet birimidir

Okul Kütüphanesinin Amaçları

- Eğitimsel amaçları desteklemek,
- Okuma, öğrenme, yaşam boyu kütüphane kullanma,
- Yapıya, biçime, ortama bakmadan bilginin değerlendirilip kullanılması için bütün öğrencileri eğitmek,
- Yerel, bölgesel, ulusal ve evrensel kaynaklara erişimi sağlama, kullanıcıların farklı görüşleri, deneyimleri ve düşünceleri üretebilmelerine olanak tanımak,
- Okulda öğrenci-öğretmen-yönetici ve veli arasında işbirliği,
- Demokrasi, düşünce ve bilgiye erişim özgürlüğünün gerekliliği,
- Okul kütüphanesinin kaynakları, hizmetleri, okumanın gerekliliğini herkese anlatmak.

Okul Kütüphanesinin Yapısı

Okul kütüphanesinin beş ana ögesi

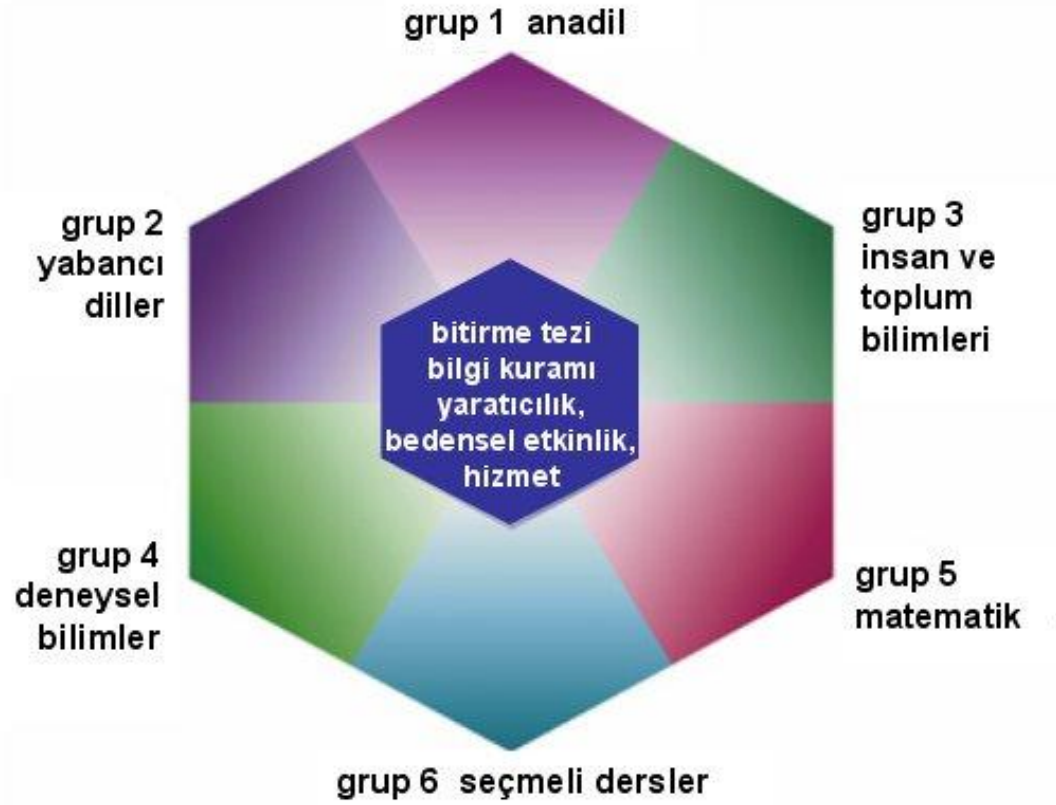
- Okul yöneticisi,
- Ders programları,
- Yönetmelik,
- Öğretmen,
- Kütüphaneci,

Bu beş öge, kullanıcı yani öğrenciye yaşam boyu öğrenmenin gerçekleşmesi için kütüphanecilik hizmetinin verilmesini sağlar.

UBÖ'nün kuruluş misyonu

- UBÖ, kültürlerarası anlayış ve saygıyla daha iyi ve daha fazla barış içinde yaşayan bir dünya yaratmaya çalışan sorgulayıcı ve anlayışlı gençler yetiştirmeyi amaçlar,
- UBÖ, bu amacına ulaşmak için okullar, ülkeler, hükümetler ve uluslararası örgütlerle işbirliği yaparak, öğretim programları ve ölçme, değerlendirme sistemleri geliştirmek için çalışır,
- UBÖ, dünyanın her yerindeki öğrencileri, farklılıkları olan başka insanların da haklı olabileceklerini anlayan, etkin, sevecen ve yaşam boyu öğrenme ilkesiyle yetişmiş kişiler olmaya yönlendirir,
- UBÖ, öğrencilerde başka kültürlere saygı duyarak uluslararası ilişkileri geliştirirken, kendi çevreleriyle de uyum içinde olmaya ve güçlü bir kültürel kimlik geliştirmeye yönlendirir.

UBDP Ders Programı

Uluslararası Bakalorya Diploma Programı

Uluslararası Bakalorya Diploma Programı; amaçları, içeriği, öğrenme ortamı ve değerlendirme yapısıyla;

- okuyan,
- araştıran,
- düşünene,
- üreten,
- sorgulayan,

yani çağın gerektirdiği nitelikli insanları yetiştirmeye yönelmiş bir programdır.

UBDP Programı

Bu programa katılan öğrenciler;

- bağımsız çalışabilen,
- olayları değişik açılardan görebilen,
- eleştirel düşünen,
- uluslararası bakış açısına sahip,
- okulda öğrendikleri ile dış dünyadaki gerçekleri birleştirebilen ve ezberci yaklaşım yerine araştırmacı, soran, sorgulayan; neyi, ne için öğrendiğini bilen,

bireyler olarak yetiştirilirler.

UBDP Programı

Programın, öğretim programları açısından getirdiği en büyük yenilik, Bilgi Kuramı (TOK) dersidir.

1. Bilgi Kuramı;

- Eleştirel düşünme, analiz yapma, değerlendirme becerileri geliştirme,
- Dersin temelini sorgulama anlayışı ve tekniği oluşturmaktadır.
- Sorgulama, öğrenciye, diğer dersleri veya konuları daha derinlemesine irdeleme ve sentez yapma alışkanlığının ve becerisinin kazandırılmasına yöneliktir

UBDP Programı

2. Yaratıcılık-Etkinlik-Hizmet (Creativity-Action-Service,CAS):

- Öğrencilerin yaratıcılığını, spor hayatını ve sosyal yönünü kuvvetlendirmektedir.
- Temel amacı bireylere kendi ayakları üstünde durmalarını öğretmektir

UBDP Programı

3.Uzun Tez: UBD Programının önemli bir unsuru olan Araştırma Tezi (Extended Essay), seçilen altı dersten birine ait bir konunun derinlemesine incelemesi olarak tanımlanabilir. Tezin amaçları şunlardır;

- Öğrencinin bağımsız araştırma yapması,
- Araştırma sonucunda elde edilen fikirleri,
- Düzenli ve mantıklı bir biçimde bir araya getirmesini,
- Yazılı olarak ifade etme becerisi elde etmesini sağlamaktır.

UBDP'de Okul Kütüphanesi

- UBDP'nin gerektirdiği biçimde düzenlenmiş olup, öğrenci ve çalışanların kullanımını kolaylaştırması,
- Kütüphane çalışanlarının kütüphanecilik konusunda yeterli eğitimi almış olup güncel düşünceler ve yeni gelişmeler hakkında bir farkındalığa sahip olmaları,
- Kütüphane çalışanlarının UBDP'ye katılan öğrenci, öğretmenlerin gereksinmelerini değerlendiriyor olmaları,
- Kitap, dergi, referans kaynaklarının Bilgi kuramı, Uzun Tez araştırmaları dahil bütün derslerin gereksinmelerini karşılaması,
- Kütüphane koleksiyonunun korunması ve sürekli yenilenmesi için yıllık bir kütüphane bütçesinin olması,
- Kütüphane materyallerinin bir kısmının öğretmenlerin mesleki gelişimine ayrılması,
- Nitelikli kullanım için görsel-işitsel materyallerin yeterli miktar, uygun biçim ve iyi koşullarda hazır şekilde bulunması,
- Öğrenci, öğretmen ve çalışanlar için bilgi teknolojileri, kaynak araştırmaları için internet erişiminin olması

UBDP öğrencilerinin kütüphane kullanımı

- Bu programda öğrenciler, araştıran, sorgulayan, eleştirel düşünen, sorun çözme becerilerine sahip olarak yetiştirilmektedirler. Öğrenciler bilgi kuramı dersi, bitirme tezi, yaratıcılık-etkinlik-hizmet çalışması, yazdığı denemeler, makaleler, araştırma ödevleri, saha çalışmaları sonuç raporları, laboratuvar raporları, portfolio çalışmaları sırasında okul kütüphanesini yoğun olarak kullanır. Örneğin, sadece Dil A-1 dersinde öğrenciler iki yıl içinde 15 adet edebi eser okur, inceler, yazılı ve sözlü olarak yorumlar. Ayrıca iki Dünya Edebiyatı makalesi yazarlar ve bunlar değerlendirilir.

Sonuç:

UBDP felsefesi gereği yüksek kaliteli eğitim sunmaktadır. Öğrenciler Diploma Programı altıgen modelinden seçtikleri altı ders ve programın öz elamanlarının (Bilgi Kuramı, Uzun Tez, Yaratıcılık-Etkinlik-Hizmet) gereklerini yerine getirirken okul kütüphanesini çok yoğun olarak kullanırlar. Eğitim programına en büyük desteklerden birini de sürekli yenilenen kaynakları ile okul kütüphanesi verir.

Bu konuda yapılacak çalışmalar, öğrencilerin sadece ihtiyaç duydukları materyallere ulaşabilecekleri bir kütüphane yanında, onlara yaşam boyu öğrenmenin de kapılarını açacaktır.